

Працюємо
разом заради
сталого
розвитку

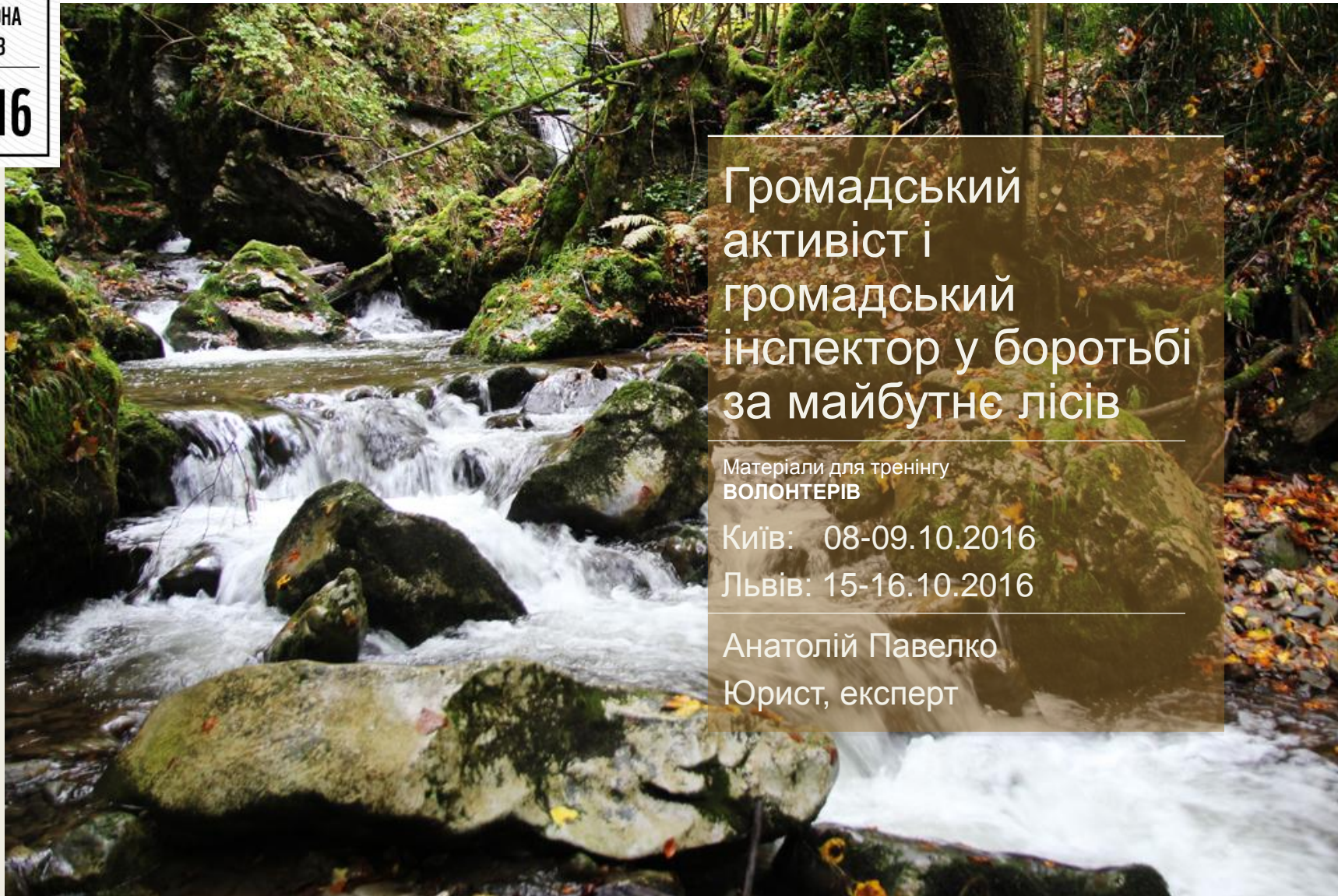

Посольство Фінляндії
в Україні

Лісова варт

ОХОРОНА
ЛІСІВ

2016

Громадський
активіст і
громадський
інспектор у боротьбі
за майбутнє лісів

Матеріали для тренінгу
ВОЛОНТЕРІВ

Київ: 08-09.10.2016

Львів: 15-16.10.2016

Анатолій Павелко

Юрист, експерт

Проект "Лісова варт" реалізується за фінансової підтримки Посольства Фінляндії в Україні

Правові підстави дій на захист лісів

Конституція України

Конституцією України закріплено права кожного на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Конституційними гарантіями цього права є право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також заборона на засекречування такої інформації (ст. 50 Конституції України). У цій же статті передбачене право кожного на поширення такої інформації. Таким чином Конституція України встановлює дві найважливіші передумови для контролю за лісозаготівельною діяльністю – право на доступ до інформації і право на її поширення. По суті, це створює базові правові підстави для загального громадського контролю за лісозаготівельною діяльністю як виду діяльності, що впливає на довкілля.

Орхуська конвенція

Конвенція є основним міжнародним нормативно-правовим документом, що регулює питання доступу до інформації про стан довкілля, а також можливість доступу до правосуддя як гарантію права на безпечне довкілля і на інформацію про довкілля, є Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля («Орхуська Конвенція»).

Орхуська конвенція

Визначення терміну «екологічна інформація»

Екологічна інформація" означає будь-яку інформацію в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи будь-якій іншій матеріальній формі про:

а) стан таких складових навколишнього середовища, як повітря і атмосфера, вода, ґрунт, земля, ландшафт і природні об'єкти, біологічне різноманіття та його компоненти, включаючи генетично змінені організми, та взаємодію між цими складовими;

б) фактори, такі як речовини, енергія, шум і випромінювання, а також діяльність або заходи, включаючи адміністративні заходи, угоди в галузі навколишнього середовища, політику, законодавство, плани і програми, що впливають або можуть впливати на складові навколишнього середовища, зазначені вище в підпункті а), і аналізі затрат і результатів та інший економічний аналіз і припущення, використані в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються навколишнього середовища;

в) стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових навколишнього середовища або через ці складові, фактори, діяльність або заходи, зазначені вище в підпункті.

Орхуська конвенція

Стаття 3 Орхуської Конвенції передбачає гарантії, що створюються державами, для убезпечення від переслідування та утисків осіб, котрі здійснюють свої права відповідно до положень Конвенції:

8. Кожна зі Сторін забезпечує умови, аби особи, які здійснюють свої права відповідно до положень цієї Конвенції, не підлягали за свою діяльність покаранню, не зазнавали переслідувань або утисків у будь-якій формі. Це положення не поширюється на повноваження національних судів присуджувати відшкодування поміркованих витрат, пов'язаних зі судовими процедурами.

Орхуська конвенція

Стаття 4 Орхуської Конвенції визначає гарантії і умови доступу до екологічної інформації, в тому числі і максимальний термін для її надання (1 місяць, що може бути продовжений до 2 місяців лише у виключних, зазначених у статті, випадках).

Орхуська конвенція

У статті 5 визначено правові підстави збору та поширення екологічної інформації, а в статті 9 – гарантії на доступ до правосуддя у разі порушення екологічних прав, в тому числі і права на отримання екологічної інформації.

Закони України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян»

Публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом (ст. 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації»).

Суб'єкти владних повноважень (СВП), що володіють інформацією про стан лісів і лісозаготівельну діяльність у лісах.

- Міністерство екології і природних ресурсів України
- Державне агентство лісових ресурсів України
- Державна екологічна інспекція України
- Обласні, міські, районні державні адміністрації
- Обласні управління лісового і мисливського господарства

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», вся інформація, отримана, створена ними у процесі виконання їхніх обов'язків, є публічною.

Інші розпорядники публічної інформації щодо лісів і лісового господарства

- Державні лісогосподарські підприємства (Держлісгоспи)
- Комунальні лісогосподарські підприємства (в т. ч. агролісгоспи)
- Лісогосподарські підприємства Міністерства оборони України
- Адміністрації природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, регіональних ландшафтних парків тощо.
- Адміністрації природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, регіональних ландшафтних парків

Пам'ятайте!

Інформація про стан довкілля є одним із видів суспільно необхідної інформації і закон чітко встановлює, що така інформація не підлягає жодному обмеженню у доступі (тобто не може бути віднесена до таємної, службової чи конфіденційної, крім інформації про розташування військових об'єктів (ч. 3 ст. 13 Закону України «Про інформацію»).

Оскарження

Якщо суб'єкт владних повноважень або інший розпорядник екологічної або іншої публічної інформації відмовляє громадськості (громадянину) у її наданні, така відмова (у разі наявності), а також відсутність відповіді можуть бути оскаржені.

Оскарження може відбуватись до вищої інстанції або до суду. Підставою для оскарження можуть бути норми ст. 3 (щодо обов'язку розпорядників надавати інформацію), ст. 5 (надання інформації за запитами), ст. 14 (обов'язок розпорядників надавати достовірну, точну та повну інформацію), ст. 20 (щодо строків надання відповіді) Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Гарантії на доступ до публічної інформації гарантовані ст. 34 Конституції України, ст.5 Закону України «Про інформацію», ст. 5 Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Безпосередня участь у роботі контролюючих органів

Попри те, що представники громадськості, не будучи посадовими особами контролюючих органів, мають обмежені можливості брати участь у їх роботі, законодавство України передбачає існування такого специфічного інституту, як громадські інспектори з охорони довкілля. Фактично, існування цієї форми громадського контролю в екологічній сфері дозволяє громадянам здійснювати контроль від імені держави.

Громадський інспектор з охорони довкілля

Хто може бути:

Можуть бути громадяни України, що досягли 18 років, мають досвід природоохоронної роботи та пройшли співбесіду в органах Держекоінспекції.

Які документи подаються:

Письмова заява та подання організації, що рекомендує особу, або письмове клопотання державного інспектора.

Призначаються:

Головним державним інспектором України з охорони навколишнього природного середовища та головними державними інспекторами відповідних територій.

Умови призначення:

Знання основ природоохоронного законодавства.

Громадський інспектор з охорони довкілля

Професійна підготовка:

Повинен пройти навчання в органі Держекоінспекції з питань здійснення інспекційних перевірок, складання матеріалів та інструктаж з техніки безпеки.

Підпорядкування:

Закріплюється за підрозділом органу Держекоінспекції або за державним інспектором.

Посвідчення громадського інспектора:

Термін дії посвідчення – 1 рік із щорічним продовженням. У посвідченні визначається територія, у межах якої може здійснювати повноваження громадський інспектор.

Права громадського інспектора з охорони довкілля

- брати участь, проводити рейди і перевірки і складати акти;
- складати протоколи про адміністративні правопорушення і подавати їх Держекоінспекції для притягнення винних до відповідальності;
- доставляти осіб до правоохоронних органів, якщо особу порушника не може бути встановлено на місці порушення;
- перевіряти документи на право використання об'єктів тваринного світу, зупиняти транспортні засоби та проводити огляд речей, транспортних засобів, знарядь полювання і рибальства, добутої продукції та інших предметів;
- проводити фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку для попередження і розкриття порушень екологічного законодавства;
- брати участь у підготовці матеріалів про відшкодування збитків, -
- заподіяних порушенням екологічного законодавства;
- роз'яснювати громадянам вимоги екологічного законодавства та їх екологічні права;
- брати участь у проведенні громадської екологічної експертизи;
- одержувати інформацію про стан довкілля, джерела негативного впливу та заходи, що вживаються для поліпшення екологічної ситуації.

Правопорушення у сфері охорони лісів і лісового господарства, щодо яких громадські інспектори охорони довкілля мають право скласти протоколи по притягнення до адміністративної відповідальності (зазначено відповідні статті Кодексу України про адміністративні правопорушення)

Правопорушення відповідно до КУпАП

Стаття 63. Незаконне використання земель державного лісового фонду

Стаття 64. Порушення встановленого порядку використання лісосічного фонду, заготівлі і вивезення деревини, заготівлі живиці

Стаття 65. Незаконна порубка, пошкодження та знищення лісових культур і молодняка

Стаття 65-1. Знищення або пошкодження полезахисних смуг та захисних лісових насаджень.

Стаття 66. Знищення або пошкодження підросту в лісах

Стаття 67. Здійснення лісових користувань не у відповідності з метою або вимогами, передбаченими в лісорубному квитку (ордері) або лісовому квитку

Стаття 68. Порушення правил відновлення і поліпшення лісів, використання ресурсів спілої деревини

Стаття 69. Пошкодження сінокосів і пасовищних угідь на землях державного лісового фонду

Правопорушення відповідно до КУпАП

Стаття 70. Самовільне сінокосіння і пасіння худоби, самовільне збирання дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід

Стаття 73. Засмічення лісів відходами

Стаття 76. Знищення корисної для лісу фауни

Стаття 77. Порушення вимог пожежної безпеки в лісах

Стаття 77-1. Самовільне випалювання рослинності або її залишків

Стаття 91. Порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду

Стаття 91-4. Відмова від надання чи несвоєчасне надання екологічної інформації

Стаття 153. Знищення або пошкодження зелених насаджень або інших об'єктів озеленення населених пунктів

Обов'язки громадських інспекторів

- дотримуватись вимог законодавства при проведенні рейдів та перевірок;
- сумлінно виконувати завдання та інформувати орган Держекоінспекції про результати рейдів та перевірок безпосередньо після їх закінчення;
- щоквартально та щорічно звітуватись про проведenu роботу.

Громадський інспектор з охорони довкілля: нормативно-правова база

- Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"
- Закон України "Про мисливське господарство та полювання"
- Закон України «Про рослинний світ»
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
- Закон України «Про тваринний світ»
- Кодекс України про адміністративні правопорушення
- Положення про Державну екологічну інспекцію України

Інші форми участі громадян у контролі за станом лісів

- здійснення соціологічних і статистичних досліджень з питань лісозаготівельної діяльності;
- участь у громадському обговоренні і громадських слуханнях з питань, пов'язаних з лісозаготівлею;
- участь у проведенні громадської екологічної експертизи (процедури громадської участі в процесі ОВД);
- участь у робочих групах, комісіях, утворених органами влади.

Дякую за увагу!

Посольство Фінляндії
в Україні

Проект реалізується
за фінансової підтримки
Посольства Фінляндії в Україні

Printed on 100%
recycled paper